

Ministarstvo za evropske integracije
REPUBLIKA SRBIJA

#EY
ZA TEBE

UNOPS

Sprovodi program

EU PROGRAM EVROPSKE UNIJE
ZA LOKALNI RAZVOJ
PRO+

Kalendarsko takmičenje EU PRO Plus 2024
„Stvaramo zeleniju budućnost“

Upoznavanje srednjoškolaca sa cirkularnom ekonomijom

Uvod

Evropska komisija proglasila je 2023. i 2024. za „Evropske godine veština“, fokusirajući se na podizanje kvaliteta stručnog obrazovanja kako bi pomogli mladim ljudima da se lakše snađu na novom tržištu rada. Jedna od ključnih promena jeste rastuća popularnost cirkularne ekonomije, koja zahteva veštine efikasnog i održivog korišćenja resursa.

U skladu sa ovim, Konkurs poziva mlade umetnike/ce da kroz svoju kreativnost, istraže koncept i osmisle svoj doprinos cirkularnoj ekonomiji. Radovi za ovo takmičenje treba da budu fokusirani na konkretne ideje o aktivnostima u oblasti cirkularne ekonomije, dakle ličnom angažmanu, potencijalnim biznisima i karijerama kojima bi mogli da se bave u skladu sa svojim talentima.

Cirkularna ekonomija je ključni koncept koji kombinuje ekološku održivost s ekonomskim rastom. Kako bi ovaj konkurs dao najbolje rezultate predložimo da razgovorom i kratkim istraživačkim zadacima inspirišete svoje učenike/ce da istraže koncepti i prilike koje cirkularna ekonomija pruža. U nastavku je kratki priručnik da vas podrži u ovom procesu. U slučaju da možete da koristite internet svi linkovi u priručniku vode do kratkih video zapisa koji na jednostavan način opisuju date pojmove ili daju premere praksi.

Teme za razmišljanje

Šta je cirkularna ekonomija?

[Kada bi mogao da biraš, šta bi ostalo iza tebe?](#) [Cirkularna ekonomija](#) podrazumeva primenu novih ideja i načina kako bismo doprineli ozelenjavanju planete, i to tako što bi popravljali ili ponovo iskoristili stvari da bi duže trajale i u privatnom i u poslovnom životu. Zamislite svet u kome se ništa ne baca, gde se proizvodi i materijali koriste mudro i drže u opticaju što je duže moguće. To znači i dizajniranje proizvoda koji će duže trajati, ali i pronalaženje kreativnih načina za prenamenu predmeta i konačno, recikliranje materijala od kojih su ti predmeti pravljeni. Ovo je način života koji je posvećen čistijem okruženju, brizi o prirodi a koji za rezultat ima zeleniju budućnosti naše planete.

Zapamtite magične reči: Smanjite, Prenamenite, Reciklirajte. Ovo su pojmovi koji nas podstiču da koristimo i trošimo manje kad god možemo, da dvaput razmislimo pre kupovine novih stvari, i da nađemo inovativne načine da starim stvarima dajemo nov život. A onda kada nešto ne može ponovo da se

iskoristi, često se pretvori u nešto potpuno novo, pa tako na primer [stare novine postaju grafitne olovke](#), [stare patike postanu podloga za sportski teren](#) a [stari laptop se kod kuće unapredi u noviju verziju](#).

Inspirisani ste? Mogli biste postati eko-preduzetnik, praveći neverovatne proizvode od recikliranih materijala i deliti ih sa svetom. Pretvaranje starih predmeta u nešto još bolje, ili organizovanja razmene odeće sa prijateljima, knjiga ili igrice koje vam više nisu potrebne? Možete da istražite kako se popravljaju različite stvari kao što su bicikli ili da pokrenete Klub za ozeljenjavanje da biste promovisali ekološke akcije, kao što je čišćenje obala reka, sadnja drveća ili reciklaža. Istražite održivo baštovanstvo, digitalnu reciklažu, ekološku umetnost ili osmislite sopstveni posao - mogućnosti su neograničene!

Korak 1: Razumevanje Cirkularne Ekonomije

Definišite Cirkularnu Ekonomiju: [Cirkularna ekonomija](#) je ekonomski sistem koji ima za cilj minimizovanje otpada i maksimizovanja resursa putem ponovne upotrebe, popravke, prenamene i recikliranja proizvoda.

Istraživanje primera: Pozovite učenike da putem interneta istraže stvarne primere inicijativa i uspešnih priča iz sveta Cirkularne ekonomije. Idealno bi bilo da u svom direktnom okruženju, ili primenjive primere [iz Srbije](#) i [sveta](#) za koje smatraju da bi bili uspešni i lokalno.

Korak 2: Angažman u Učionici

Interaktivne diskusije: Podstičite otvorene diskusije o prednostima Cirkularne ekonomije, uključujući smanjenje otpada, očuvanje resursa i idejama da se već [odbačeni resursi iskoriste](#).

Korak 3: Praktične Aktivnosti

Projekti reciklaže: Organizujte [projekte recikliranja unutar škole](#), kao što su prikupljanje i recikliranje papira, plastike ili elektronike. Učenici mogu aktivno učestvovati u ovim inicijativama.

Radionice prenamene: Sugerišite učenicima kako da [starim predmetima daju novi život](#) odnosno pretvore ih u nešto novo i vredno. Ovo podstiče kreativnost i snalažljivost.

Korak 4: Inspirisanje Profitabilnih Aktivnosti

Preduzetnički izazov: Postavite izazov učenicima [da kreiraju poslovnu ideju](#) koja se slaže s principima Cirkularne Ekonomije. Mogu istraživati dizajn proizvoda, proizvodnju i marketing.

Mentorstvo: Ako u vašem mestu postoji preduzeće koje se bave održivim poslovanjem pozovite ih da razgovaraju sa učenicima ili posetite proizvodnju kako bi inspirisali ideje ali i preduzetničko razmišljanje.

Korak 5: Preduzimanje Akcije

Projekti u Zajednici: Podstičite učenike da svoje ideje prenesu izvan učionice i iniciraju projekte kao što su organizacija akcija za recikliranje ili stvaranje održivih proizvoda na nivou zajednice.

Zagovaranje: Naučite učenike [kako da zagovaraju Cirkularnu Ekonomiju](#) na lokalnom nivou, kao što je promovisanje programa za recikliranje ili podrška održivim praksama u svojoj školi.¹

¹ Izvori: UNESCO Vodič za Nastavu Obrazovanja za Održivi Razvojem

Obavezan format i potpis radova

Molimo vas da budete sigurni da se poslati radovi striktno pridržavaju sledećih smernica:

- Format: A3 (42 k 29,7 cm).
- Prihvatljivi mediji: ilustracije, crteži, slike ili kolaži.
- **Na poleđini umetničkog dela, navedite sledeće informacije:**
 - Sažeti pasus (približno 30 reči / 100 karaktera) koji smisljeno opisuje/predstavlja rad;
 - Puno ime i prezime učenika/ca sa njihovim kontakt telefonom i email adresom;
 - Godina i razred učenika/ce;
 - Puno ime i prezime, kontakt telefonom i email adresa odgovornog nastavnika;
 - Naziv i adresa škole.

Imajte na umu da poslati radovi bez tekstualnog objašnjenja neće biti uzeti u obzir. Objašnjenja treba jasno da prenesu suštinu predatog rada.

Primer objašnjenja koje treba napisati ili zalepiti na poleđini rada za jedan od radova pristiglih na prethodni konkurs

	<p>Primer pasusa (oko 30 reči) koji objašnjava rad: Uključivanje mladih u definisanje sopstvene budućnosti kroz pokretanje akcija za rešavanje aktuelnih problema u zajednici je ključno za budućnost svih građana Niša. (ovaj primer paragrafa ima 31 reč)</p> <p>Ime, prezime, kontakt telefon i email adresa studenta: Anđela Bučić, 060 000 000, email@email</p> <p>Razred i godina koju učenik pohađa: III2</p> <p>Ime, prezime, kontakt telefon i email adresa nastavnika: Danijela Davidović, 060 000 000, email@email</p> <p>Naziv i adresa škole: Niška umetnička škola, Prvomajska 6, Niš</p>
---	--

Introducing high school students to the concept of circular economy

Introduction

The European Commission has declared 2023 and 2024 as the "European Years of Skills", focusing on raising the quality of vocational education to help young people navigate the new labor market more easily. One of the key changes is the growing popularity of the circular economy, which requires the skills of efficient and sustainable use of resources.

In line with this, the Competition invites young artists to explore the concept and design their contribution to the circular economy through their creativity. The works for this competition should be focused on concrete ideas about activities in the field of circular economy, thus personal engagement, potential businesses and careers that they could pursue in accordance with their talents.

The circular economy is a key concept that combines environmental sustainability with economic growth. In order for this competition to give the best results, we suggest that you inspire your students to explore the concepts and opportunities that the circular economy provides through conversation and short research tasks. Below is a short guide to support you in this process. In case you can use the internet, all the links in the manual lead to short videos that simply describe the given concepts or give examples of practices.

Topics for reflection

What is circular economy?

[If you could choose, what would be left behind?](#) [Circular economy](#) it implies the application of new ideas and ways to contribute to the greening of the planet, by repairing or reusing things to make them last longer in both private and business life. Imagine a world where nothing is thrown away, where products and materials are used wisely and kept in circulation as long as possible. This means designing products that will last longer, but also finding creative ways to repurpose objects and finally, recycling the materials from which these objects are made. This is a way of life that is dedicated to a cleaner environment, taking care of nature and resulting in a greener future for our planet.

Remember the magic words: Reduce, Repurpose, Recycle. These are concepts that encourage us to use and spend less whenever we can, to think twice before buying new things, and to find innovative ways to give old things new life. And then when something can't be used again, it often turns into something completely new, so for example [old newspapers become graphite pencils](#), [old sneakers become a surface for the sports field](#) a [the old laptop is upgraded to a newer version at home](#).

Are you inspired? You could become an eco-entrepreneur, making amazing products from recycled materials and sharing them with the world. Turning old items into something even better, or organizing an

exchange of clothes with friends, books or games that you no longer need? You can explore how to fix things like bicycles or start a Greening Club to promote environmental actions such as cleaning river banks, planting trees or recycling. Explore sustainable gardening, digital recycling, eco-art or create your own business - the possibilities are endless!

Step 1: Understanding the Circular Economy

Define Circular Economy: [Circular economy](#) is an economic system that aims to minimize waste and maximize resources through reuse, repair, repurposing and recycling of products.

Example research: Invite students to research online real examples of initiatives and success stories from the world of Circular Economy. Ideally, in your immediate environment, orprimenjive primere [from Serbia](#) i [of the world](#) which they believe would be successful locally.

Step 2: Engagement in the Classroom

Interactive discussions:Encourage open discussions about the benefits of the Circular Economy, including waste reduction, resource conservation andideas that already[discarded resources are used](#).

Step 3: Practical Activities

Recycling projects: Organize[recycling projects within the school](#), such as collecting and recycling paper, plastic or electronics. Students can actively participate in these initiatives.

Conversion workshops:Suggest to the students how to[they give new life to old objects](#) that is, they turn them into something new and valuable. This encourages creativity and resourcefulness.

Step 4: Inspiring Profitable Activities

Entrepreneurial Challenge: Challenge the students[to create a business idea](#) which agrees with the principles of the Circular Economy. I can research product design, manufacturing and marketing.

Mentoring: If there is a company in your town that deals with sustainable business, invite them to talk to the students or visit the production to inspire ideas and entrepreneurial thinking.

Step 5: Taking Action

Community projects: Encourage students to take their ideas outside the classroom and initiate projects such as organizing recycling drives or creating sustainable products at the community level.

Advocacy: Teach the students[how to advocate the Circular Economy](#) at the local level, such as promoting a recycling program or supporting sustainable practices in your school.²

Mandatory format and signature of works

Please ensure that submitted works strictly adhere to the following guidelines:

² **Sources:** UNESCO Guide to Teaching Education for Sustainable Development
Questions and Tendencies in Education for Sustainable Development

- Format: A3 (42k 29.7 cm).
- Acceptable media: illustrations, drawings, paintings or collages.
- **On the back of the artwork, please provide the following information:**
 - A concise paragraph (approximately 30 words / 100 characters) that meaningfully describes/presents the work;
 - Full name and surname of the student with their contact phone number and email address;
 - Year and class of students;
 - Full name, phone contact and email address of the responsible teacher;
 - Name and address of the school.

Please note that works submitted without a textual explanation will not be considered. Explanations should clearly convey the essence of the submitted work.

An example of an explanation that should be written or pasted on the back of the work for one of the works submitted to the previous competition

	<p>Example of a paragraph (about 30 words) explaining the work: The involvement of young people in defining their own future by initiating actions to solve current problems in the community is crucial for the future of all citizens of Nis. (this sample paragraph has 31 words)</p> <p>Name, surname, contact phone number and email address of the student: Anđela Bučić, 060 000 000, email@email</p> <p>Class and year attended by the student: III2</p> <p>Name, surname, contact phone number and email address of the teacher: Danijela Davidović, 060 000 000, email@email</p> <p>Name and address of the school:Niš Art School, Prvomajska 6, Niš</p>
--	--